

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Litteræ Annvæ Provinciæ Sardiniaë Societatis Iesv Anni 1608.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70405)

LITTERÆ ANNVÆ
PROVINCIAE SARDINIAE
SOCIETATIS IESV

Anni 1608.

Ensentur in Prouincia Sardinia Socij duo de quinquaginta supra centum, per quinque domicilia dispositi. Sacerdotes vnus & quinquaginta, Scholastici duo supra quadraginta. Coadiutores reliqui quinquaginta quinque, vnus morte sublatus, dedere Societati nomina nouem.

COLLEGIVM SASSARITANVM.

Aluit hoc anno Sassaritanum Collegium octo supra quadraginta Socios. Cum his viuere desijt P. Sebastianus Campo, vir sanctitatis eximia, daturus in fine eam, quam apud omnes sui nominis admirationem reliquit & gratam memoriam.

Quidam nostrorum industria à concubitu cum cognata abstractus ad meliorem frugem, & Sacramentorum frequentiam se recepit. Alius
qui

qui peccatorum volutabro implicitus volutabat, generali scelerum omnium expiatione, non sine viscerum doloris indicio vitam in melius immutavit. Emicuit cæterorum charitas erga carcere detentos, & in eos præcipue, qui ad patibulum ducebantur, quibus non modo summa cura, & diligentia consultum, ut in viam quæ ad superos ducit, pedem inferrent, peccatorum expurgatione, antea vitæ pœnitentia, & summæ læsæ Maiestatis dolore, verum etiam corporum lætitia, cæterisque omnibus, quæ temporis illius angustia solet adferre. Damnatus quidam oppidanus ut laqueo è medio tolleretur, in patriam, quæ à Saffari vrbe disidet millia passuum duodecim ducebatur, ut manifestior pateret agnitæ culpæ punitio; tam ægre pœnam illam inter nostrorum turbam laturus ferebatur, ut suis se passim coloribus tingeret, & ruborem indiceret, patris tamen, qui eum comitabatur, ita fuit oratione mollitus, ut ad nuptias duci, siue magnum euehi dignitatis fastigium videretur; excessit tandem non leuibus futuræ beatitudinis argumentis.

Sodalitas BEATÆ VIRGINIS, quæ ex equitibus & alijs matrimonio iunctis constat, non sœcus, ac semper Pietatis Christianæ specimen ostendit: Charitas annonæ ita infimæ sortis homines, eos præcipue, quos publica custodia, & Nosocomium continet, opprimebat, ut de sua non pauci salute desperassent, ni horum SODALIVM CHARITAS præsentaneo occurrisset remedio, porro non modo
tantam

tantam leuare miseriam propriis eleemosynis sunt conati, verum etiam stipem ostiatim cogendo per totam urbem, maxima ciuium omnium ædificatione, qui tanto permoti humilitatis, ac pietatis exemplo, largius ipsi quoque necessaria erogabant : hos etiam imitati seculares Adolescentes è Sodalitio Purificationis B. Mariæ sacro, nullum pietatis opus prætermisere, incumbunt acriter ad virtutum omnium studium, non citra omnium stuporem, qui tantam in eæ ætate modestiam nunquam desinunt admirari; ab vno disce omnes. Quidam bombo exploso, & glande plumbea ictus tantum abfuit, vt inflictæ iniuriæ pœnas repeteret, quin potius cum parente indigne ferente facinus tot precibus egit, vt & culpam condonarit, & suæ querelæ finem omnino imposuerit, quod adeo Deo Optimo arrisisse cognoscit, vt, & à periculo imminentis mortis eo facto ereptum, & integræ restitutum se sanitati crediderit.

MISSIONES.

IN quodam oppido non longe ab hac urbe dis-
sito, grauis cuiusdam hominis honori fuerat il-
lata iniuria, quæ adeo admissi odij vulnus quo-
tidie refricabat, vt ferme nihil aliud præter ini-
mici cogitaret interitum, ansam sibi præberi o-
ptabat singulis horis in eum irruendi. Verum Dei
misericordie, & Patris monitu effectum, vt & o-
dium deponeret, & totius vitæ confessione expi-
atus animum sedaret. Non minorem hac, iniuri-
am

am filia raptus cuidam alij pepererat, is eum conceperat vindictæ furorem, vt decem & octo menses odio, & armis semper instructus raptorem vna cum cōsanguineis, quibus furorem ipse excita- uerat, quæritaret ad necem. Verum Patris oratione ita est hominis animus immutatus, vt & ipse abstinerit vindicta, & consanguineos ad sui imitationem impulerit. Miserandus quidam homuncio septendecim iam annos peccatum in confessione reticuerat, quam ob rem toto vitæ spatio semel tantum licet quadragenarius esset, ad sacram Eucharistiam accesserat, generali tamen sordium ablutione à metuendo illo perditionis statu Patre dirigente liberatur.

Alio in oppido vnus ex nostris plures quinquaginta generales audiuit confessiones. Quidā Patris concione permotus, auxit religiosæ familiæ numerum, vouit alia Castitatem, & Obedientiam.

Primarius quidam vir, apud quem pater cum socio diuersabatur, & eiusdem filius per hebdomadam sese in B. P. N. Ignatij meditationibus quæ primæ assignantur, exercuerunt, tanto animi solatio, vt dicerent aliquo modo secum actum ad Zachæi similitudinem Christum Dominum excipientis.

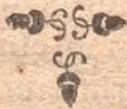
Alterius oppidi incolæ Patrem non modo expectabant, sed auide expetebant. Hi præcipue qui in gregum custodia occupantur, modum suæ lætitiæ facere non valebant, cum hominem à confessionibus se faterentur adeptos, cui liceret, & vlcera aperire confidenter, & præsentaneum ex-

pe-

pectare remedium; ex his accessere nonnulli, qui biennio, alij triennio, alij quadriennio, & septennio peccata non aperuerant, tanta vndique confluebat pœnitentium multitudo, vt vix faciendi rem sacram sumendique cibum tempus suppeditaret, cum his pater aliquando se omnibus satisfacturum impossibile esse dicitaret, eamq; ob causam adhortaretur eosdem, vt paracho, ac reliquis Sacerdotibus peccata faterentur; potius in caulas omnes se reuersuros respondent, quam alij præter eundem conscientiam detecturos.

Ex alio oppido patri eidem accersito nox medium clausit iter coegitq; intra nemus quoddam expectare diem, vbi primum apparuit ignis, ad frigoris iniuriam arcendam excitatus, fit maximus pastorum concursus, exulum præcipuè, qui in nemore illo latitabant. Hi quoniam patrem adeundi copia non fiebat, abstinuerant à pœnitentiæ Sacramento per aliquot annos; vt cognouit pater miseros illos ita disponit, vt nocte illa peccatorum sarcinam oës deposuerint; mulier ita variis afflictabatur à cacodæmone vexationibus, vt quieti nullus concederetur locus, modo eam spectris territabat, modo in somnijs, modo fragoribus, ac mille omnino terriculamentis infestabat, timorem incutiens; vbi sacros B. V. globulos recitandos manibus assumebat, fastidium pariebat; tantam in foelici foeminae incutiebat indignationem, vt eos ab se statim repelleret, deijceretque in ignem. luctabatur ipsa secum assidue, obstabatque, sed victrix nunquam euasit, præcipue cum adeundi templum cogitatio insidabat

debat animo ; eoque illam miseriarum adduxerat, vt effrœnatos libidinum motus comprimere nullatenus valeret ; prorumpibat sapiſſime in quosdam tam fœdos, & hinc a indignos actus, vt facile ex iſtis agnoſceres auctorem ; ingreditur templum aliquando, neſcio quo pacto (diuina procul dubio miſeratione) ingreſſa audit concionatorem increpantem ſclerum in confeſſione occultores : ſtatuit ibi ſuæ vitæ quærendum ab eodem remedium, ſibi namque retinuerat ſcelus, dum cætera aperiret non raro Sacerdotibus, annos ſexdecim. deſperabat omnino, ſeq; traditam tartareis ex hac vita tortoribus, vt etiam in alia perpetuo torqueretur, aſſeuerabat. Pater iubet, eam bene ſperare, abluitur totius vitæ ſordibus generali confeſſione ; datur tanquam vitæ amuletum cereus Agnus, & N. B. P. Ignatij effigies, quibus nullo ferme negotio moleſtiarum, & turpium cogitationum diſſipulit nubem ; frequentauit Eccleſiam, & deuote valuit percurrere coronam. Ab eſu carniſum deterriti ſacri Ieiunij tempore nonnulli, qui leuibus egeſtatis cauſis religioni minime fauebant, & pauperibus tandem victus, & alia ministrata.

SVMMA SEV BREVIS QUIDAM E-
PILOGVS RERVM AD VITAM, ET
obitum Patris Sebastiani à Campo spe-
stantium.

Ater Sebastianus Campo natus fuit in ciuitate Saffaritana à patribus non minus pijs, quam honoratis; in qua postquam Grammatica fuit, & litteris humanioribus informatus, easdem progressu temporum, cum magna & ciuium laude, & addiscentium vtilitate publice professus est: curans summopere in eorum animos vna cum litteris, lac totius virtutis, & pietatis instillare. Adoleſcētiæ annos ingressus, quamuis à diuinæ legis semita non nullatenus deuiavit, rediuit tamen, & omnia, quibus ad Deo seruiendum innectebatur, retinacula, prorsus abruptit. Sacerdotis deinde munere insignitus, tanto cum studio in vitiorum extirpatione, & cupiditatum moderamine insudauit, vt sub sæcularis Clerici habitu, perfecti, & numeris omnibus absoluti religiosi virtutes præferret. Impendebat tantum temporis orationi, vt Sabbathis omnibus ab occasu solis, ad subsequēntis vsque diei gallicinium, & flexis genibus, & nudo capite (quando etiam frigus rigidius sæniebat in corpore) coram effigie B. V. Annuntiatæ in Nosocomio persisteret. Faciebat rem diuinam diebus singulis, ad quam sicut se per semihoræ spatium, pia aliqua meditatione comparabat, ita eandem finito sacro, in longius protrahebat.

bat. Amplectebatur magno cum ardore spiritus
alias corporis afflictationes, cædebat se crebro, &
rigide verberibus. Transigebat ieiunio dies om-
nes Veneris, & Sabbathi per totum annum: Qua-
dragesimæ vero tempore, nullum aliud obso-
nium, præter panem, & aquam, ad prandium ad-
hibebat. Tenebatur maximo humanarum, & di-
uinarum scientiarum desiderio, quibus vt com-
modius, & liberius nauare posset operam, Valen-
tiam versus concessit in Hispaniam; quo in iti-
nere, Deo sic permittente, à Turcis fuit abductus
in seruitutem, emptusque Argerij à quodam ho-
mine truculento valde, & belluinis induto mo-
ribus; religionem siquidem abiurauerat Christi-
anam; quem adeo ferum & immitem erga se ex-
periebatur, vt præterquam quod diebus singu-
lis, ad grauiorem, quam ferre posset, laborem
compelleret, fustibus ei tundebat latera, & ad vi-
rium pene exhaustarum refectioem necessaria
denegabat. Quod eo maiori dignum videtur ad-
miratione, quo is nostræ religionis iniquissimus
transfuga, maiorem de Sebastiano conceperat
probitatem: solebat enim eum, vt egregium, sã-
ctum, ac fidele mancipium cæteris prædicare; Se-
bastiani quippe sanctitas non poterat non infi-
delium Apostatarum obnubilatis mentibus in-
notescere; quamuis cessat prorsus admiratio, si
inhumani huius hominis, Gryphi potius auarissi-
mi, animus spectetur: tam inexplebili enim siti
circa numos cumulandos ardebat, vt cum suum
in animum induxisset, magnum ad se auri, & ar-
genti pondus, ex Sebastiani redemptione, venire
Lll posse,

posse, vexabat eum quibus poterat modis, vt quanto citius de hac cogitaret redemptione, vt optatum ipse aurum possideret. Sed tolerabat id omne magna cum submissione, ac spiritus alacritate Sebastianus, aliasque sponte à se susceptas macerationes adiungebat: proripiebat se suo ex humili, in quo cubabat, strato solo, scilicet duabus post intempestam noctem horis, quo tempore horas Canonicas recitabat, & cum Deo suavissime colloquebatur, quousque destinati sibi laboris tempus, quem à primo mane in sui heri fundo excolendo ponebat, adesset. Erat magno solatio, & leuamine Christi fidelibus omnibus, qui secum seruitutis iugo premebantur; & quibusdam quasi admotis faculis, omnes in Deiamorem succendebat: hos erigens, qui timore ac desperatione frangebantur; illos vero diuino plenis spiritu rationibus confirmans, quos in fide posse facere naufragium coniectabat: ex quo factum fuit, vt plurimos ad Ecclesiæ gremium reuocaret, qui Christiana destituta religione Maumeranam fuerant legem pestilentissimam amplexati: quos cum litteris ad Sardinia Inquisitionem mittebat, per quas submissioni, quo poterat, modo, cum Inquisitoribus agebat, vt suo se de more cum illis humaniter generet; & quando de sua captiuitate sermo incidebat, solitus erat dicere; illud tempus tanti facere, vt nullum illi aliud esset propositurum; licet tot ei mundorum offerrent imperium, quot esset syderibus plenum cœlum, & sua iam ætate in extremam magis propeperante senectutem asseruit, ex toto eo tempore, quo

quo lucis huius vsura potitus fuerat, nullum illo suæ feruitutis, aut præstantius, aut vtilius suæ animæ extitisse.

Demum inter eos, quos ad Christianam, quam repudiarant, amplectendam religionem adduxerat, Genuensis quidam numerabatur, qui cum summo, & incomparabili se à Sebastiano affectum crederet beneficio, quod per eum vitam spiritus recuperasset, & ab ea mentis resipisset stoliditate, qua tam impie delirarat, suauissimum Christianæ legis iugum à suis humeris excutiens, & in densam errorum caliginem impingens, voluit tãti beneficij memor existens, ipsum non modo memoria colere sempiterna; verum & re ipsa p suo modulo remunerari. Quare cum eum seruitute corporis pressum videret, à quo ipse fuerat in libertatem spiritus vendicatus, libertatem libertate adnitens compensare, Sebastianum numerata pecunia redemit; postquam tres anni à suæ feruitutis initio euolassent. Non passus est Sebastianus hoc officiũ in suo animo emori, sed maiori quam antea diligentia, studuit in posterũ eundem in salute animæ conseruare, quem tanto cum labore curarat, & ab æternæ mortis periculo eripuerat: nec destitit, quousq; ipsummet à pernicioso illo barbarorum cõtubernio, & infidelium Apostatarum contagione euocaret, & ad terras Christianorum deueheret. Nam cum Genuensis ille amore patriæ teneretur, ad eamque cuperet remigrare, & exitum aliunde sibi videret vndique interclusum, conuenit, vt solebat, Sebastianũ in tanta rei difficultate, suiq; animi propositũ illi

communicans, modum, quo illinc aufugeret, efflagitavit: quem ille adeo facilem Sebastianus à Deo illustratus edocuit, ut eius consilio, & directione breui se potuerit simul cum vxore, alijsq; vndecim captiuis Christianis, nec non vna cum ipso Sebastiano huius facti Duce in tuto ponere, atque ad optatam Genuam peruenire. Vnde per eundemmet Sebastianum suo fuit Præfuli, ac Pastori, tanquam ovis deperdita restituta. Inde Sebastianus tot animarum spolijs, ac victorijs, quas Deo acquirerat, iam onustus, suam versus patriam iter deflexit: ad quam fœliciter, & magno cum suorum gaudio perueniens, paucos post dies propositum illud executioni mandauit, quo Argerij detentus Religionis statum in Societate Iesu capeffere deliberauerat; cuius Nouitiatum ibidem commorans, non modo visus fuerat peregisse, verum & institutum etiam, tum suæ, cum aliorum saluti attendens exercuisse. Dedit nomen Societati Mense Iulij, anno ætatis suæ quadragesimo sexto, à Christo vero nato, supra millesimum quingentesimum sexagesimum sextum. In qua statim ac se collocatum agnouit, non solum quidquam de vitæ pristina rigiditate remisit, aut detraxit, quin addidit plurimum, eamque adauxit mirum in modum, edomans sæuis carnem suam, non verberibus tantum, quibus se noctibus singulis castigabat, verum & cilicio, & mira quadam in cibo parcitate, & femoralium ex equinis sectis contextorum gestatione: quæ nunquam solitus erat alternare, nisi linteis, & simplicibus, attritisque subligaculis, quando hiemale

tem-

tempus asperius inualescebat. Quoties ei à somno contingebat expergisci, toties ad verbera, quacun- que ex materia, etiam ex duro bouis neruo confecto, manum admouebat, & quadam quasi sui feritate correptus, carnis contumaciam, non modo coercere, verum & eam quasi exanguem, & emortuam velle relinquere videbatur; cuius rei optimus existeret testis horror, quem, qui suo adiacebant cubiculo, ex vehementi verberum crepitu, contrahebant. Ieiunabat perpetuo diebus Sabbathi in obsequium B. V. quam vt incomparabili prosequeretur amore, ita eandem aliquoties meruit diuino cinctam splendore, & eximia condecoratam pulchritudine intueri. Sed quamuis tantum in macerando, & compescendo corpore studium adhiberet, non ideo negligens erat in animi passionibus subiugandis, & illis imperio rationis subdendis; maiori quin potius diligentia, vt par erat: in hoc incumberebat, excubans assidue circa dæmonis technas, & verfutias cognoscendas, quibus eum in fraudem, & laqueum iniicere contendebat. Sed frustra iaciebat rete ante oculos pennati; vitabat enim Sebastianus, & eludebat facile omnes illius insidias, & machinamenta. Nulli vnquam fuit tædiosus, aut molestus, neque illius ex ore verbum aliquod, vel inconciuum, vel mendax, vel aculeatum excidisse fuit auditum: qui enim fieri poterat, vt fastidium, & molestiam pareret, qui erga omnes mitis, & benignissimus existeret? & qui patientiæ, & charitatis, & misericordiæ virtutibus insigniebatur? quomodo aut subirasce, aut mordere

piam auderet? Fruebatur summa cum omnibus pace, & cunctos aureis charitatis vinculis sibi deuinciebat. Tangebatur amore summa, & deuotione permira erga Missæ sacrificium celebrandum, orationisque exercitio maxime addictus erat, & diuinis quibusdam motibus, cœlestique dulcedine adeo recreabatur, vt licet collatorum diligens occultator donorum esset, vix tamen se poterat continere, quin præ nimia, qua agebatur, spiritus vi, suspiria ex cordis penitissimo ducta, & voces quasdam simul cum lachrymis adeo contentas emitteret, vt de longinquo spatium perciperentur: & tum Missæ, tum orationi dans operam, visus fuit per sæpe à solo abripi, sicque abstractus, & suspensus in aëre cœlestis lucis radios suo ex capite iaculari. Et cum semel quo tempore sacrum Christi Corpus sumpturus erat, sacratissimam Christi humanitatem, ad pueruli formam redactam aspexisset; hæc ab eo verba proferti audiebantur: Domine non sum dignus: non sum dignus: redi Domine, redi, vt eras.

Atque alias eidem sacræ rei intentus, cum eundem Dominum speciebus subesse Sacramentalibus firmissime crederet, Crucem ligneam, ante altare positam, manibus sat feruide fuit aggressus, & Christum inde pendentem refigere conatus est sic proclamans: viuus, viuus; quam ad vocem qui omnes aderant in Ecclesia concurrentes, stupore perculsi ad inuicem dixerunt: en ad quantum sanctitatis, & deuotionis peruenit.

Vix

Vix dici poterit Zelus, quo de animarum salute procuranda, indies inflammabatur: nullum renuebat laborem, nullum subire onus, aut periculum hanc ob causam. Obibat loca, & populos ciuitati finitimos, vt eos Christianæ fidei rudimentis instrueret, quibus diuini verbi panem, tanquam paruulis, tanta cum dexteritate frangebatur, vt ipsum possent omnes, & mandere, & igne spiritus, quem in eorum animis fodiebat, decoquere: quæ enim docebat, sicut audientium caprum non excedebant (namque illis sese pro viribus accommodabat) ita suorum animorum morbis latentibus medebantur. Accipiebat omnium, quas poterat, confessiones, quorum nomina, ne è memoria laberentur, in Catalogum referebat, atque vt sic omnes ad Sacramentum Pœnitentiæ perduceret. Hæc nostræ Societatis munia, tanta cum sollicitudine, & animarum fructu exercebat, vt vulgo ab omnibus ceu Apostolus, & Sanctitate plenus vir reputaretur. Sed si tanta cum in aliorum salute per populos, & villas discurrens, se impendebat; non minori sane studio, & charitatis argumento in Collegijs, in quibus agebat vitam, id ipsum præstare conabatur. Publicas inuisebat custodias, & valetudinaria: præsto erat ijs, qui in mortis articulo constituti, sanctorum virorum egent auxilio, non deerat pauperibus, in quibus poterat, sed leuabat verbis eorum arumnas, & labores; & quamplurimis in necessitate constitutis, quæ sita elemosyna succurrebat.

Vbi primum vero se his occupationibus videbat solutum, in suum secedebat cubiculum, vbi retrusus nullis alijs vacabat rebus, quam orationi, Meditationi, & lectioni librorum spiritualium, eius præsertim, qui de vitis Patrum inscribitur, hic enim liber illi erat valde familiaris, eumque de manibus ægre deponebat, Sanctorum namq; virorum exemplis, quæ ibi à B. Hieronymo exprimuntur, ad maiorem stimulabatur sanctimoniam, & noua, & ardentiora de sua perfectione desideria concipiebat, eademq; exempla, quorum lectione suum animum pauerat, crebro in suis collocationibus, modo essent cum externis, modo cum domesticis, recreationis tempore vsurpabat. Præter Missæ sacrificium, quod nunquam omisit celebrare, recitabat diebus singulis horas Canonicas, & officium B. V. & defunctorum, vna cum Psalmis Gradualibus: stabat semper, sedebat nunquam, vt fuit à quamplurimis obseruatum in sua cellula, quod non mediocre mortificationis indicium videtur. Inibant de hoc sermonem sæpe sæpius multi ex nostris, & quasi per iocum solebant dicere, Patrem Sebastianum ea plurimum corporis positione gaudere, quam esset in cælestibus habiturus, iuxta illud Prophetæ: stantes erant pedes nostri. etiam quoties ei ex cubiculo pedem efferre contingebat, corpore ad tantam modestiam, & humilitatem composito, egrediebatur, vt re ipsa in se primo cõplere videretur, quod idem tanto cum verborum pondere, & animi affectu nostris solebat explicare, vt scilicet ad ianuam vocati, non aliter è cubiculo egrederentur, quam

quam sancti illi monachi ex eremo, quando cum alijs agendi gratia, in populos se conferebant.

Deum sibi suum, vt sigillum interius, & exterius adeo impresserat, vt Deus in mente, Deus in corde, Deus in opere, Deus in vultu, Deus in oculis, Deus denique in toto eius corpore conspiceretur; ei solum modo placere, ei obsequi, & de eo solum cogitare curabat. Vnde rumores omnes, quibus vrbs compita perstrepebant, non modo suas ad aures non accedebant, verum nec ea sciebat, quæ domi erant omnibus trita, & aperta: sicque contigit ei sæpissime, ignorare profus munia, vel exercitia publica, quæ nostris essent vel patribus, vel fratribus iniuncta per superiores. A fratre quodam Scholastico postquam annum vnum Philosophiæ nauaret operam sciscitatus fuit, quonam officio distineretur? Alium iterum multos iam menses cum alijs in Collegio commorantem, ac si aliunde recenter aduentasset. amplexus est; & cum de quodam cubiculo, quod septem fuerat annis extructum, & non solum à domesticis, verum & ab externis celebratum, fieri mentionem audiret, tanquam de re vniquam visa, nec audita, rogauit, vbinam esset? Postremo eius maturitas, & modesta grauitas in actionibus tanta erat, vt modestiæ amorem in spectatorum animis ingigneret, eorundemque sibi amorem conciliaret. Erat vir apertus, & simplex, nec non diuina quadam potius, quam humana donatus prudentia: nulla in eo deprehendebatur simulatio, nullus fucus, nulla inerat affectata deuotio. In suis omnibus actionibus, & si erat

summo opere circumspexit, maxime tamen in oculorum moderatione, quos non vagos & liberos, sed in solum ferme demissos ferebat, quando praesertim cum mulieribus, colloquendi sese dabat occasio. Coluit semper mirifice suos praelatos, eisque ad nutum magna cum promptitudine, & submissione paruit. Cum malignis spiritibus, & humani generis hostibus vix dici potest, quot pugnas, quot conflictus, & quot praelia in saeculo, & Religione perpetuo sustinuerit; sat erit dicere, nunquam ex eis victum, sed victorem Deo sibi opitulante: euasisse. Plurima, quae priusquam fierent, praedixit, non aliter, ac ab eo praedicta fuerant, contigere, & arcana plurima, quae nullus nisi peculiari a Deo luce irradiatus potuisset assequi, detexit ipse, & propalauit, atque hoc eodem Prophetiae spiritu diem sui obitus meruit praenouisse: tribus enim diebus, priusquam ex hac vita decederet, honestas quasdam foeminas, a quibus in pauperum miseris subleuandis adiuuabatur, de sua fecit morte certiores; quod idem duobus ex nostris communicauit. In sua aegritudine praecleara suae sanctitatis specimina praebuit, hisque se virtutibus praecipue ostendit insignitum, quae cuicumque religiosam vitam profitenti sunt maxime necessaria: nam Patientia in sui morbitaedio, & doloribus tolerandis erat eximia, singulare silentium, quo utebatur, idem, non nisi ab inuisentibus coactus rumpebat, & tunc, ut eorum charitati faceret satis, paucis ad quaesita respondebat: oculos ex ipso morbi initio ad extremum vsque spiritum, clausos gessit.

gessit. Sed quæ tunc temporis in eo maxime virtus eluxit, virtutum fuit omnium Mater Humilitas, quoties enim de cœlesti gloria, aut beatorum præmio, eo præsertim, quo Deus suos esset labores remuneraturus, verba facere audiebat, non ita se attentum præbere videbatur, quasi se tanto bono indignum, totius vero pœnæ reum reputaret: è contra vero quando de inferorum flammis, & animarum illis addictarum tormentis acerbissimis præcipiebat agere, gratis auribus hæc omnia excipiebat. Atque eodem fere tempore, quo vitali calore erat derelictus, & iam iam à morte ipsa deuorandus, hæc ab eo verba in exultatione spiritus iterabantur: impleatur, impleatur, atque hæc: noua, noua. ex quibus quam ardentissimis teneretur desiderijs diuinam adimplendi voluntatem, & quantopere maiori se perfectione spiritus innouare concupisceret, satis apparebat.

Obijt tandem quadam correptus febricula intraque paucos dies Augusti mense die Dominicæ Transfigurationis sacro, & octauo anno supra millesimum sexcentelimum, eoque tempore, quo cubitum erant patres discessuri; & patres omnes, ac fratres. qui ei moribundo aderant, statim ac exhalasse animam cognouerunt, pedes sunt illius cum magna submissione, ac spiritus teneritudine osculati; partem sibi singuli suarum vestium, vnguium, & capillorum, vt in reliquias viri sanctitate insignis vendicantes: per ciuitatē vero vbi primum fuit illius mors cāpanarum

rum tinnitu diuulgata, ciues in hæc communiter verba prorupere: obijt Sanctus, obijt. sicque preces ad eum, veluti ad sanctissimum virum effundere: subsequenti vero die, quando diei ferme dimidium euolauerat, sepulturæ fuit mandatus in templo Collegij nostri Saffaritani, iuxta Euangelij cornu Sacelli maximi, funeream celebrante Missam Bofensi Episcopo, ad eamque ingenti concurrente mulierum, ac virorum multitudine, eorum præsertim, qui nobilitate, ac literis erant clariores.

Sed quo tempore ipsius cadauer in sepulturam erat inferendum, ea fuit deuotio, commotio potius in omnium animis excitata, vt ad cultros singuli, & pugiones forficesque, quas secum deferebant, manum admouentes, ipsius vestem talarem, aliasque internas cœperint incidere, discerpere, ac dilacerare, non valentibus eos patribus, verbis vllis, ac minis à cadauere arcere. At non contenti vestibus, in cadauer ipsum tanto cum impetu, & ardore animi irruerunt, vt nonnullos ex pedibus digitos amputauerint; ex quorum vulneribus sanguis disfluxit, quo & sudario-la potuerint alij intingere, postquam quindemci horæ à suo obitu effluxissent, quod non potuit non magnam præsentib⁹ parere admirationem, cruor enim, qui decurrebat, adeo purus erat, & nitidus, vt à corpore non emortuo, sed viuo erumpere videretur. Omnes tandem eius reliquiæ, quas sibi cæteri asportauere, cunctis infirmitatum generibus fuere salutares, totque miraculis Deus eas illustrauit, vt tractatum integrum

feor-

seorsim efflagitent; quem laborem, quod ab alio susceptum agnouerim, hac de re prorsus superfedere decreui, non enim plura hæc annuæ literæ, ubi breuitati consulitur, efflagitant.

COLLEGIVM CALARITANVM.

Recenset Calaritanum Collegium Socios quinquaginta. Missi ex his octo in vicinos pagos, & oppida sacri leiunij tempore festis diebus, ad verbum Domini disseminandum, quorum exemplo, & doctrina vberissimi collecti fructus, futuræ horum magnitudinis maxima spes, desudant quippe viriliter in spiritus, & scientiarum acquisitione, seniorum exciti exemplo, & ædium nostrarum dilatazione, quibus nouæ fabricæ accessio facta non mediocris in sexdecim diuisæ cubicula satis commodâ; quo videmur omnino angustia illa liberati, qua premebamur adeo tamdiu, vt sæculares homines nostrorum tolerantiam admirati, impossibile vitam nos in murium cauernis viuere prædicabant. Quatuor Congregationum fructus nostrorum labori, qui præsumt, fideliter respondet. Reliqua quia communia, alto silentio premam. Equites vero, & Primarij viri, ex quibus alia Sodalitas conflatur, frequenti Sacramentorum vsui, Christianæ pietati erga eos, qui custodia publica detinentur, & Xenodochia, egenisque omnibus studet acerrime. Nec suo caruit fructu opificum Sodalitas, quibus & pietas, & Salutationis suæ studium non negli-

negli-

negligitur. Curata etiam in hoc Collegio æris alieni, & famæ restitutio: præbitæ generalium for-
dium expiationibus aures. Omnes ferme inclusi
carcere ad nostrorum pedes peccatorum farci-
nam deposuere: bis saltem in hebdomada, nisi a-
liter vrgeat pietatis opus, eos nostri adeunt, vt
solent, & ea, quæ eorum siue animis, siue corpo-
ribus, quoad fieri licet, prodesse iudicant, suppe-
ditant. Duæ fœminæ à perdita, qua volutaban-
tur peccatorum sentina, ereptæ, quarum altera
matrimonio collocata, altera in pagam missa ad
parentes non sine sufficienti pecunia ad matri-
monium: exorta contentio inter duos fratres ex
nobilioribus Regni ex rei familiaris diuisione,
multæ vtrinque diuidebant animos difficultates,
nostrorum tamen industria, præter hominum e-
xpectationem compositi.

Dissidebat animo Ecclesiasticus quidam
à suo Præsule, vtriusque animi nostrorum horta-
tu reconciliati. Ad ea vsque verba quidam Equi-
tes processerant, vt duello rem decernere statue-
rint, tempestiua tamen nostrorum industria ad
concordiam reuocati. In extremis laboranti ser-
uo Mauro, Christianis que omnium colloquijs
reluctanti pater adfuit, hisque eum diuino afflan-
te spiritu, sermonibus adiuuit, vt paulo ante o-
bitum, sacro renatus fonte, sectam expuerit Mau-
meticam, egitque animam, dulcissimum inuo-
cans nomen Iesu. Moniales quædam prima ge-
nitæ nobilitate Ordinario subiectæ, ita nostrorum
monitis (eodem instante Præsule) adiutæ priua-
tis exhortationibus, vt alias paruo temporis in-
teruallo

teruallo iudicares. Accedunt frequentius ad sacram mensam, factusque illis familiaris spirituum exercitiorum usus, in quibus non pauca, quæ sese exercuere, cæteris virtutum omnium genere relucet. Vacant orationi quotidie per duas horas, & publicas corporis afflictiones, quorum usus intepuerat, vel secreto tantum fieri solebant, exercent. Eo efferbuerant duorum primariorum hominum animi in quodam oppido, non sine famæ, rei que familiaris iactura maxima, ut non nisi extrema vitæ miseria expectaretur, nostri cum cuiusdam hortatu res ita compositæ, ut iam alter alteri non secus ac sibi consulat.

DOMVS PROBATIONIS CARITANA.

NVmerat Probationis Domus septem supra viginti Socios.

Xenodochium ab his inuisitur bis in hebdomada: audiuntur confessiones: nouissime laborantibus succurritur, nullumque præmittitur pietatis officium. Accola quidam conscientiaæ torminibus ita discruciabatur, ut nusquam terrarum requiem potuerit inuenire; febris nostrum coegit accersere, qui laborantis animum, auribus confessioni præbitis, ita sedauit, ut inde præteritorum criminum nunquam amplius orta fuerit tempestas, quæ olim turbabat animum conscientiaæ æstibus, vexabatque corpus.

Cano

Canonicus, cui centum aureos quot annis solvere solet Domus, remisit sex supra viginti, toto eo tempore, quo vitales has capiet auras. voluit primarius Eques aliquandiu intra nostras ædes, vt à sæculari quiesceret tumultu, commorari. nec sine fructu, & desiderio nobiscum longius commorandi. Alius Ecclesiastici Ordinis se in nostri Beati Patris Ignatij meditationibus exercuit magno sui spiritus profectu. Aureos nummos quinquaginta erogauit eques, vt Sanctorum reliquæ decenti aptarentur loco. Empta serica peristromata, quibus satis est nostrum decenter conuestire templum: emptus campus, & fons nostris adiacentes ædibus, quo fiet maior dilatandarum ædium, hortusque construendi copia. Tyrones etiam ex more Societatis probationibus exerciti; fructus non pœnitendos retulere.

A tribus è nostris per varia oppida excursum Quadragesimæ tempore, summa alacritate omnes excepti; modo vnum excipias, cui Clerici obstiterè, sinistra cuiusdam hominis præcipui opinione ducti; vbi vero rei veritatem agnouere, opinione deposita, alacriter exceperunt. Frequēs in his iurandi vsus abolutus, Christianæ fidei rudimenta pueris, rudioribusque tradita Dominicis diebus sub vespertinum tempus, iuniores etiam his rebus exercebantur manum à rustico amouentes labore; qui cereis Agnis, sacris imaginibus, & varijs nostræ religionis muneribus adducti, non poterant non templum summo discendi desiderio adire. Confessiones generales auditæ: subuentum pauperibus affluenter: exagitati

gitati officij Christiani casus cum Sacerdotibus, nec sine fructu. Mulier ab inhonesta vita abducta, & ad eam redacta, vt se in aliam mutatam prædicaret, præcipue sacro refecta cibo. Fouebat latrunculos quosdam oppidanus præcipuus; is concione audita, in qua eos Cruci iterum Dominum affigere noster asseuerabat, qui suæ protectionis clypeo huius fuffuris homines munirent, à se perditos illos homines abegit; nouamque viuendi formam assumpsit. Gener cum socero dissutam amicitiam consuere decreuit; adeo enim vnus animus in alterius necem exarserat, vt obligaret se voto Hierosolymam adeundi, ni eum interficeret; at patris concione audita mutauit animum ac scelera confessione expurgauit. Peccatorum, sarcina grauari duo de æterna salute desperabant: eos animos addidi infœlicibus pater, vt confidenter peccatorum sarcinam deposuerint, & meliorem sperarent vitam.

Æger quidam, qui iam naulum portitori parabat, generum oderat cordicitus, adit gener veniæ petendæ gratia adstante patre, veniæ loco mille senex generum insectatur maledictis; quod vbi audit pater æternas minatur homini pœnas, increpat inuerecundam frontem, & illico à demonibus raptum iri promittit; annuit senex, malle se in tartareas, æternasque mortis pœnas perpetuo comburendum detrudi, quam vel semel alloqui generum: nec eo victus pater insanum deserit, bis, & tertio hominem alloquitur, fatigat Deum precibus, & corporis assidua maceratione; donec inuitum illum animum flectit,

Mmm

& ad

& ad confessionem magno præteritorum criminum dolore adducit, expiatus postridie reddit animam. Diuturnam ægritudinem adeo impatienter ferebat homuncio, partim egestate, partim dolorū vi, vt nil aliud suo promeret ex ore, quam maledicta. demonum nomina, & impatientis omnino animi verba, patris oratione, ita permotus, vt nunquam inde impatientis animi signum ediderit. Homo à meretricia voragine, qua mergebatur, ereptus, tam salutarem instituit vitam, vt admirationi & exemplo fuerit imposterum, quibus quondam fuerat offendiculo. Maximus tandem in nostri ordinis homines omnium animis inhæsit amor, & si non defuerit; qui aliquam molirentur tempestatem, quod obstaretur eorum turpibus ansis, Dei tamen benignitate, antequam progredere quieuit.

COLLEGIVM ALGVERENSE.

Nostrorum hoc anno numerus duodenarium non excessit. Duo ex primoribus vrbis, boni nominis imminuti prætextu, excanduerant adeo animis, vt ad necem vsque perrecturos autumares, adfuit tempestiua nostrorum industria, qua ira pacati animi, & in arctissimum necessitudinis vinculum redacti, vt & toti fuerint ciuitati admirationi, & præcipue patri vnus ex aduersarijs, qui non adeo bene in Societatem erat animatus, qui & nostros in posterum

tum amare, & suspicere cœpit. Nostrorum hortatu permota fœmina, quæ sui corporis copiam iam pridem perduto cuidam fecerat, confessione expiata, turpem cordicitus horrens consuetudinem, ad meliorem frugem, & Sactamentorum vsum se recepit. Vituperonis cuiusdam linguam cote maledicentiæ erga nostrum Sacerdotem acuminatam, ita noster suæ humilitatis exemplo obtudit, atque compescuit, in multorum concione, vt ganneonem suis tinctum coloribus, & inuerecunda fronte rubore perfusum veniam in genua prouolutum poscere compulerit: persimile accidit Senatori plus iusto in nostrum inuenti asperis verbis, qui conscientia morstu, & longa nostri patientia victus poplite flexo utroque coram adstantium omnium conuentu veniam expostulauit. Honestam quædam fœmina filio tantum comitata puero templum Cœnobarum adiit oratura: aderat nemo præter adiutum, qui religiosam negligens constantiam, totus in fœminæ concupiscentiam ardens, eam compellat; In sacellum deuotionis prætextu concedit, vulpinantis pellem pietatem existimans. Vbi vero ventum ad sacellum, pellem exuens ouinam rapax ille lupo, contendit miseram illam comprimere, restitit illa totis viribus, & ab inferni erepta satellite, domum repetit tremebunda, & tota exalbescens varie.

Vir rei nouitate permotus causam inquiri, narrat illa, rem totam ex ordine, qua cognita, tanto furore corripitur, vt è vestigio ense

abrepto in perditum illum verbotenus Religio-
sum irruisset, ni pia fœmina nostrum accerisset
Sacerdotem, qui furibundum reuocans à nece
virum, agit, vt superiori religiofæ illius familiae
rem exponat; ille, iniquo licet animo, paret patris
monitis: quo datis ab ædituo pœnis, eiusdem vi-
tæ, & totius familiae consultum opinioni.

COLLEGIVM ECCLE- siense.

SVnt in hoc Collegio Socij vndecim. Nihil
detractum de pietate, & frequentia in audi-
enda matutina exhortatione in nostro tem-
plo diebus Dominicis, siue assiduitatem spectes;
siue diligentiam, & fructum. Partheniæ duæ Con-
gregationes, tam ea, quæ Scholasticorum, quam
quæ Laicorum hominum fruges edidere latas,
ac tempestiuas. Numerus, ac pietas augetur indi-
ces. Ab hinc tribus annis sæculares parthenones
suis sumptibus necessaria parare solent quadra-
ginta horarum supplicationi, quæ hoc anno cæ-
teris omnino antecelluit, cum candelarum nu-
mero, & curiosiori apparatu, tum vrbs totius
pietate, & frequentia.

Sacri Ieiunij tempore nostrorum vnus in
templo maximo concionatus quotidie, non sine
fructu, & omnium approbatione. Diuinæ Pro-
uidentia adscribendum, quod licet omnes eo-
dem ferme tempore morbo tentati fuerimus, a-
missimus tamen nullum. Emicuit nostrorum
patientia in tanta rerum omnium penuria, dum
& medi-

& medicorum cura; cum non sint; & medicina-
rum remedium, & administrantium sollicitudo
desiderabantur, tandem diuina eluxit benigni-
tas, quæ latitare videbatur, qua exciti præcipui
ciues, nostrorum angustias attentius intuentes,
cibo, & cæteris agritudini rebus accom-
modatis, ita subueniunt, vt omnes
paulo post conualuerint.

Mmm 3

ANNVÆ

ANNVÆ LITTERÆ
SOCIETATIS IESV
ANNI M. DC. VIII.

PANORMITANVM COL-
legium.

Entum viginti alit Panormitanum Collegium : Sacerdotes quinque supra viginti, è quibus duo Theologiam docent. Vnus diuinarum litterarum mysteria, alter iura ad conscientiam pertinentia explicant. Tres Philosophiæ Professores, duo Rhetoricam. Quatuor humanas literas & Grammaticam docent. Scholastici septuaginta. Reliqui opera domesticis opportunitatibus inserviunt. Discipulorum numerus auctus. Rhetoricæ classis hoc anno primum instituta Poeticæ, & eloquentiæ exercitationibus sedulo dat operam. Mathematica (nova Panormitanis adolescentibus scientia.) Hoc etiam anno primum incepta felices habitura euentus visa: vnde vel ab ijs qui Panormi proceres existimantur, addiscitur; quorum numerus frequentissimus adeo est, vt aulam pro Gymnasio necesse

neceſſe ſit uſurpare. Eſt cur diuinæ bonitati gratias agamus immortalī. Ex noſtris Scholaſticis Metaphyſicis diem obiit extremum Nicolaus Montapertus Agrigentinus nobili loco annos natus circiter viginti, è quibus in Societate quinque tranſegerat tanta cum omnium probatione ut in diuturna, moleſtaque corporis ægritudine qua tandem conſumptus occubuit, nemo cadentem animis viderit. Ex Theologis vero Pater Dominicus Chilona Mamertinus extremo Theologicarum diſciplinarum curriculo ad cœleſtem ſuorum ſtudiorum, laborumque mercedem conſequendam emigravit, Eximia in proximis quaſis charitate, & ſuiipſius deſpiciētia inſignis.

BIBONENSE COL-
legium.

Decem & nouem in Bibonenſi Collegio, Sacerdotes quinque, quorum vnus ægrotans in Sanctæ Margaritæ prioratu noſtro degit, mutandi cœli gratia. Magiſtri duo, reliqui opera domi præſtanda occupati, in vrbe ſolita cum fructu Societatis miniſteria præſtita.

Pluuiæ caritate à nobis quadraginta horarum ſupplicatio inſtituta, eos reddidit fructus ut non ſolum ciues ad Sanctiſſima Confefſionis & Eucharitiæ Sacramenta frequentanda verumetiam ad eliciendas lachrymas, effundendumque per totam vrberuſanguinem diuinitus in-

citarit, ita vt miseratus Deus exoptatam pluuiam vberrime tradiderit.

MARSALENSE COL-
legium.

Hic Confessarij ex nostris industria fœmina, quæ peccatum suo Cōfessario texerat confessa. Hæc cum ad Sanctissimam accederet Eucharistiam donec peccatum iam detegit diminutam semper Hostiam sibi visa percipere, at detecto scelere torque iteratis confessionibus integram deinde percepit. Adhæc quædam alia diaboli vexata supplicijs P. Pauli Achillis tacta reliquijs, quas sæcularis quidam Sacerdos faciebat maximi, vociferari primo se pœnis affici ab illo, qui degebat in cœlis Achille, deinde liberata iam Deo Patrique Achilli gratias habuit immortales. Alius, cum Pater noster recitaret, verba illa: sicut in cœlo, & in terra; in, sicut in cœlo, & in mari mutare consueuerat, quod & à fratre suo, & à religioso quodam viro didicerat. Hinc humani generis hostis homini turgidum, turbatumque mare serenum, tranquillumque callidus indicare; ille priusquam id scelus (vt postea fassus) deregeret, cum ad templum nostrum accederet ter (à quo nam spiritu aiebat ille, prorsus ignorare) deiectus repulsusque inde discesserat. Tandem miseratus Deus hunc cum fratre in pristinam amicitiam per pœnitentiæ Sacramentum reuocauit.

SA-

SACCENSE COLLE-
gium.

Hoc anno 1609. decimo quarto Kalend. Iulij
die D. Calocero vrbs petrono dicato Deo
Duce Saccense Collegium institutum tanta ci-
uium omnium, Magistratumque præsertim ac-
clamatione, vt à tanta, insperataque lætitia vix
animos cohibere possent suos. Adfuit P. Prouin-
cialis, cuius meritis vrbs Vicarius (Agrigentinus
enim Episcop⁹ aberat) rem diuinam fecit in Æde
nostra. Gymnasia hoc item anno instituta. Reli-
giosus vir ex Dominicanorum familia antea So-
cietatis non amicus grauissimo morbo corre-
ptus B. Ignatij meritis impetrata valetudine, se
beneuolentissimū est nunc professus. Iulian⁹ Bo-
uonius de Collegio bene merentissimus mali-
gna febrilaborans cuius intemperie ne v-
nam quidem horam cibum retinere
poterat B. Ignatij meri-
tis conualefcit.

Mmm 5

AN-

ANNVA PROFES-
SORVM MESSANENSIS
DOMVS M.DC.VIII.

Professorum Messanensis Domus ni-
mum quantum ab omnibus optabatur:
tandem aliquando à Hieronymo Con-
te opulentissimo viro fundata fuit. quam ad pro-
mouendam magis indies, ac magis ob commune
Messanensium omnium desiderium è nobilitate
complures opera sua sedulo dedere. Et præcipue
Philippus III. Hispaniarum Rex, ipseque vrbis
Senatus, qui liberalissimum plane semper erga
Societatem nostram se præbuit, vt pristino Col-
legio in domum commutato (quia ad obeunda
Societatis munera commodissimus omnino vi-
debatur situs) nouum alibi Collegium ea pecu-
nia excitaretur. Sunt igitur in hac Domo sexde-
cim nostri Sacerdotes, totidem alij Coadiutores,
qui nouis viribus ad proximorum salutem, per-
fectionemque incumbunt maxime. Ac ne quo
spiritu replendi essent cæteri, eo ipsi funditus ca-
rerent, priusquam suis quisque muneribus præ-
esset, B. P. N. Ignarij spiritualia exercitia insolito
animi feruore, & charitate omnes simul obi-
ere. Ex senis congregationibus, tres solum hæc
sibi domus retinet; tres quippe aliq̄ discipulorum
cum Collegio aliq̄ translata sunt.

Co-

Coguntur in vnum locum Æthiopes, quorum numerus in hac vrbe est plane incredibilis, & ab vno è nostris cum Christianis legibus, tum euangelicis moribus, ac dogmatibus erudiuntur.

Obijt hoc anno P. Franciscus Paladinus, ijs virtutum insignibus ornatus, quæ Societatis Iesu veteranum Sacerdotem decebant.

COLLEGIVM MESSANENSE.

Svb anni huius initia seiunctum est à Professorum Domo Collegium: & cum Hieronymus Conte multa auri millia nobis testamento legasset ad exædificandam domum Professam, cessit illi Collegium, quod templo capaci, & columnato, tum etiam apto nostris muneribus loco esset. Ea tamen lege vt Domus Professoræ impensis alio deduceretur Collegium. Igitur Principis viri domus ampla coempta est, augusta facie, amœno prospectu, aperto salubrique aère, & fundi latitudine, vt suo tempore in debitam amplitudinem patefiat, ad hæc profluente aqua & familiari pomatio commendata.

Fuit in vinculis, qui post antea actos pessime plures annos Confessarij adhortationibus admonitus, & ad se reuersus, nihil iam nisi æterna sibi debita supplicia animo voluebat. Nunc se damnatum, nunc se esse dæmonem censebat; alias se iam apud inferos esse, interdum etiam trementem sub pedibus terram, & sibi dehiscentem, videre videbatur. Secundum quietem item diabolos somniare, & se per pedes catena vinctum deorsum trahi, solitus.

Inte-

PROVINCIA

Interea temporis, ecce tibi in somnis quadam nocte immenso candidatam lumine foeminam, Beata Virgo credita est, quae turbationibus hisce iactatum solata, integrum ab angoribus liberationem spondit; igitur animum haberet. Nec vana visio. Vni ex nostris per Exomologesim sua commissa confessus, serenum animum est consecutus, & adhuc omnibus praelucet exemplo.

COLLEGIUM CATA- nense.

Alumnos hoc anno 30. Collegium Catanense habuit. Horum plerique in vtraque votorum renouatione carcere detentos pro more eleemosynis recrearunt, & sex praeter alios, quod in hac ciuitate antehac inuisum inauditumque, iumento fimum ostiatim conquisitum per compita & publicos vicos omnium summa cum approbatione deportarunt.

Quod ad communem omnium pietatem attinet, festi Beatorum nostrorum dies, templo aulaeis ornato, habita concione, & magna omnium Ordinum etiam Magistratum celebritate culti sunt. Interna etiam animi pietas aduersus nostros Beatos multis argumentis testata fuit. Crebro videas ad remedium tum animo tum corpori poscendum accurrentes, crebra votiva lumina accendentes. Et accepti beneficij memoriam argenteis laminis plurimi significarunt. Sex pendent coram B. Stanislai effigie, quatuordecim coram B. Aloysio, ante B. Franciscum

30. ante Beatum Ignatium septuaginta. Omissis coronis quæ singulis singulæ ex argento conflata sunt. Pietatem excitant crebra miracula. Laborabat iamdudum carcinomate quædam fœmina religiosis claustris inclusa, & cunctis iam Christianis mysterijs perfûcta, extremam horam opperiebatur. Missam à nostris thecam reliquiariam sibi applicuit, simul Beatum Aloysium comprecata lecto surrexit, & ad salutem integram reuocata est. Item alia omni ope humana despecta, & in vno Beato Aloysio spe posita ex vulnere, quod habebat in brachio breui conualuit.

Nobilis quædam fœmina in templo nostro diuina mysteria sæpe obire solita erat. Huius maritus ipso Sanctorum Innocentium anniuersario die trucidatus fuit; quem cum illa animam agentem post susceptam Eucharistiam auditamque concionem sinu teneret, non solum lachrymis temperauit, ne tali tempore hominem interturbaret, verum & morientem pie adiutabat, & ad condonandam inimicis iniuriam adhortabatur. Et quarto ab inde die Dominicæ Circumcisioni sacro vna cum socru ad diuinam mensam nostro in templo, quo totius fere ciuitatis est eo die cõcursus, accessit. Scilicet omnibus & dignum animo Christiano visum id nouum. Nec ultra cum inimicis exposulauit iniuriam nostrorum videlicet monitu in hanc sententiam adducta.

COLLEGIVM MELI-
tense.

NVmeravit in vniuersum Socios quindecim hoc anno Melitense Collegium, à quibus omnibus solitis Societatis ministerijs strenue est insudatum.

COLLEGIVM MINA-
ense.

CVm primum in Minaensi Collegio è Societate quindecim vitam degerunt, septem & quinquaginta in præsens commorantur, ij namque Socij qui Panhormi Philosophiæ yacabant. Minus studendi causa transmigrarunt.

Duo ex nostris Metaphysicis in Indiam versus profecti sunt, quorum vnus natione Calaber Franciscus Galuzzus dicitur, Sículus alter Ioannes Baptista Mazzullus, ea ambo probitate, ac virtute viri, vt in magna apud omnes sint expectatione: hi enim iam iam discessuri lætitiã agitantes animum ad extrema omnia experiunda præseferrebant. Horum vnus Ioannes Baptista Mazzullus à primo suo in Societatem ingressu eo animo patris, parentumque memoriã deposuit, vt nullis vnquam precibus ad illos remittendos sese adduci passus sit; quin imo (id quod opinionem omnium exuperat) P. Rector cum Minæ à Caltatorone decem millia passuum circiter

citer distarent huiuscemodi occasionem minime prætereundam arbitratus illum ad se acciri iubet, cognatis hoc vnum in vita ne deneget precatur, nec tamen ad mentem suam illum vt flecteret perficere potuit, in quo quidem à B. P. Francisco Xauerio secundus omnium opinione habitus est: atque adeo meritus est, vt in eodem die à P. Præposito Generali ad Indos euocaretur.

Quo die defunctis iusta soluebantur eorum per paucis, quibus amplissima fortune erant, quo inimicum facillime circumuenire possent (graves enim inimicitia cum illo exercebantur) clandestinis consilijs in ipsiusmet inimici domicilio sese occultarunt, ille vero huiusmodi rei inscius vt cubitū discessit in eundem districtis pugionibus impetum faciunt, & ad mortem percutiūt, qui quamuis viginti confossus vulneribus in pristinam tamen restitutus valetudinem, Auctore P. Rectore, inuitis fratribus, cæterisque sibi tum beneuolentia, tum sanguine coniunctis in nostro Collegio inimicitijs depositis omnibus inimicos amplexus illorum sibi gratiam conciliauit.

Vnus ex nostris Coadiutoribus è scalis miserabiliter delapsus lætabunda tamen voce Iesu imploratus opem, cuius imaginem pro Patribus gestabat absque vlla corporis offensus uncula subito stetit, gratesque summo Deo egit idque nimirum spectantibus summæ lætitiæ admirationique fuit.

COLLEGIVM RHE-
ginum.

HOnesto quidam loco natus ex ijs vnus qui ciuitatis Prouinciam per id tempus obtinuerat vehementi laterum dolore laborabat, ita vt noctes totas infomnes duceret è patribus Societatis vnum ad se acciri iubet : cum venit Pater ægrotum, & vt B. P. Ignatij suppetias postularet, precibus incitauit, tanto consilio ægrotus assentitur, identidemque B. P. Ignatium pronuntiabat, & vt sibi fieret copia B. Ignatij imaginis recolendæ postulauit, futurum est enim, inquit, vt aliquantulum quiescam: confestim domestici omnes accurrunt, Collegium addeunt, & rem vt sese habebat patribus, cum aperuissent B. P. Ignatij imaginem obtinueret, visa prope hostium imagine, Pater qui ægroto affidebat, cucurrit, illumque apprehendit, & ad ægrotum conuersus, inquit: En B. P. imaginem habet: ille vero magna voce ipsius imaginis solo visu se sanitatē recepisse fatebatur, & è lectulo protinus surgens sanitatē se recepisse testabatur: quadrātis horæ spatio magna animi iucunditate (id pro maximo su^o ferebat animus) deambulauit. Nonnullis huius rei causam aliquid naturale arbitrantibus, responsum ipse reddidit, nullo pacto id aut astronomorum influxui; aut alij huiuscemodi causæ acceptum referendum esse, dedi & ego, inquit, hisce artibus operam meam. Quamobrem, & ipse ceterique omnes genua flectentes

gra

gratias egerunt Christo Domino qui ægrotantis optatis B. P. Ignatio intercessore, tandem aspirasset.

Adolescens qui per summam libidinem vitam agitabat nostrorum opera, atque industria ad bonam frugem redactus est, id quod nonnulli talibus imbuti moribus admirati idem assequi curauerunt.

Per summum laborem curatum est ne nobilis quidam interficeretur ab ijs qui malo dolo indies illum obseruabant: atque etiam à cognatis mulier quædam adulterij nomine suspecta vna cum adultero ne iugularetur.

Duo Adolescentes clarissimis maioribus oriundi inuicem sese iniurijs affecerant, quapropter timor omnes incesserat, ne simul confligerent, utpote alteruter iuuenibus eiusdem factionis qui sub armis erant concitatus incedebat, fuisset sane fraude totius ciuitatis. Quibus cognitis illos vnus ex nostris aggressus in pristinam traduxit consuetudinem, quorum vnus sæpe eisdem Sacerdoti peccata committit.

Reifamiliaris causa diuidendæ inter complures sanguine coniunctos graues inimicitie susceptæ sunt, quæ quidem graue excidium minabantur, his sese obiecit vnus ex nostris Sacerdos remq; ad otium deduxit, id enim perfecit, quod permulti antea docti viri non valuerunt: nimirum ut tota res duobus arbitris committeretur, & illorum sententiæ ut vnusquisque staret publico fœdere.

Vnus è Societate S. Petrum de Patti (oppidum

Nnn

dum

dum ita dictum) adiit propriæ vocationis munia vt exerceret, cuius oppidani, vt fama tenet, fœneratores habentur omnes, atque adeo spiritalia nequidquam pensi habent, illuc vbi primum peruenit omne studium, operã, ac laborem omnem ad pueros Christianis dogmatibus erudiendos contulit: ter in singulis hebdomadis tali munere fungebatur, insuper & à prandio die Dominico, id quod supra quam cuiquam credibile est animorm vtilitati fiebat. Complures antea actæ vitæ sacro confessionis Sacramento animum expiarunt, summas Deo grates Confessarijs agentibus, quandoquidem tot Christiani in pristinam vindicabantur libertatem: adeo diuinam legem ignorabant, vt permultos qui vxores duxerant rursus Christianorum ritu matrimonium celebrare necesse fuerit. In die Annunciationis B. M. Virginis, Patre Auctore, è ciuibus nullus ad Christi corpus degustandum templum non adiit.

Maurus quidam cum in sententia sua multos perstitisset annos: nimirum nullo pacto futurum vnquam vt sacro baptisate ad abluendum induceretur, ipsius Patris opera de Christianæ fidei elementis edoctus (cum proxima nocte in somnis ad id etiam à Diuo Blasio inuitaretur) baptizatus est.

Copiosus quidam fœneratoris nomine suspectus iam iam animam exhalaturus per præconem iussit notum omnibus fieri, si quis aliqua in re ab ipso defraudatus fuisset illi in omnibus satisfactum iri,

DO-

DOMVS PROFESSA PLV-
tensis.

DEcem è Societate hanc Domum incolunt anno præfente primum ingressi; admodum mirifice sese nobiscum habentibus & habituris (vt confidimus) ciuibus omnibus.

Accidit vt vnus ex iuuenibus iampridem amore capta mulier, multoties illum aggressa & sibi nunquam satisfactum, in eius cubiculum tandem petulanter inuasit, quem quidem laboribus defatigatum à prandio se insopitum inuenit. Hic illi experrecto nefanda mulier mentem suã aperit, vt huiuscemodi cruciatus ne ad multum temporis deducere velit enixe precatur. Tum iuuenis toruis oculis impudicam mulierem intuitus acerrime reprehendit primo, & ab se diuellere verbis per quam asperis conatus est: ratus enim nefas esse cum parentum coniugisque honoribus satis honestarum ab vxore per summum dedecus nomen maculari, tum diuina iura contemni, ne ambo, inquit, luxuriæ instrumenta tibi sint cariora, quam decus atq; pudicitia, si parum adhuc pudicitiam quo iure quaque iniuria habuisti. His tamen magis accensa mulier iocum mouebat molli, ac procaci sermone illum in suam libidinem deducere conabatur; non longius iniurijs læcessita stetit, quin illi propius affedit, quo viso castus iuuenis stricto gladio expulit atq; exturbauit, cuius animo mulieri comperto nunquam alias tale tentatum est.

Nnn 2

Non

Nonnullorum etiã indies innotescit voluntas, de nobis bene merendi: forte accidit vt ad prandium panes nobis non sufficerent cum ex improviso SS. foemina atque optima decem prae grandes panes ad nos misit eo animo tamen eadem hebdomada denuo vt farinae massam subigi necesse foret cum semel famulis pistoris munus obire mos esset. Verum o factam literis memorieq; prodendum, nobiscum admodum beneuole sese mulier habuit, satis etiam mirifice cum illa omnium Pater atque Princeps; quidquid enim panis erat reliquum omnium domesticorum per hebdomadam expleuit famem.

F I N I S.

Ex libris Collegij Societatis Iesu Paderb.

